

Asia: VN/5312/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen käyttömaksuista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Kuntoutusyritykset ry kiittää mahdollisuudesta lausua Kanta-käyttömaksuista vuosille 2024 ja 2025.

Kuntoutusyrityksien jäsenistöstä (noin 700 yritystä) valtaosa, noin 500 yritystä, on liittynyt Kanta-palveluiden käyttäjäksi. Lähes kaikki yritykset käyttävät Kanta-palveluista pelkästään potilastiedon arkistoa, sillä kuntoutusyritykset eivät juurikaan tarjoa lääkäripalveluita eivätkä siten kirjoita reseptejä. Näin ollen yrityksille tulee maksettavaksi ehdotuksen mukainen 90 euron vuosittainen maksu, joka vastaa aiempaa maksua.

90 euron minimimaksun tuotoksi arvioidaan noin 400 000 euroa. Maksuasetuksen jatkovalmistelun kannalta olisi hyödyllistä arvioida myös laskun lähettämisen, vastaanottamisen ja maksamiseen liittyvien vaiheiden kustannukset niin laskun lähettävälle Kansaneläkelaitokselle kuin laskut maksaville potilastiedon arkistoa käyttäville yrityksille. Tällä hetkellä perustelumuistiossa ei esitetty itse laskutuskustannuksille mitään arviota.

Koska yksityiset terveyspalvelualan yritykset tuottavat palveluita valtaosin palveluita järjestävälle julkiselle terveydenhuollolle, maksavat järjestäjät eli hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki välillisesti valtaosan myös yksityisille palveluntuottajille lähettävistä Kanta-maksuista, sillä palveluntuottajien on huomioitava kaikki kustannukset, myös Kanta-maksut, hinnoittelussaan.

Yhdessä laskutusprosessiin liittyvien transaktiokustannusten kanssa Kanta-maksujen laskuttamisella saavutettava nettotulos, joka on lopulta käytettävissä Kanta-palveluiden kehittämiseen, on esitettyä 90 euroa pienempi. Kuinka paljon pienempi se on, sitä arviota ei tehty vuosien 2022-2023 maksuasetuksen valmistelussa, mutta nyt kun toteutuneita kustannustietoja on kertynyt, voitaisiin arvio tehdä vuosien 2024-2025 maksuasetukseen liittyen.

Arvioinnin perusteella on syytä tarkastella kriittisesti sitä, onko yksityisiltä palveluntuottajilta syytä aina periä esitetty 90 euron minimikantamaksu, jos sama maksu olisi perittävässä tehokkaammin suoraan julkisen terveydenhuollon järjestäjiltä, jotka ovat myös yksityisiltä tuottajilta perittävien Kanta-maksujen välillisiä osamaksajia. Näin Kanta-palveluiden maksut katettiin myös aiemmin ennen vuotta 2022.

Huomionarvoista on myös, ettei 90 euron minimimaksua tai sen suuruutta perustella erikseen mitenkään. Summa perustunee jonkinlaiseen arvioon. Maksun tarpeellisuutta ja oikein kohdistumista voi miettiä myös siitä näkökulmasta, että maksulla kerätään vuositasolla arviolta noin 400 000 euroa, mutta maksujen ylijäämä oli vuonna 2021 pelkästään yksityisen terveydenhuollon osalta noin 630 000 €. Ulkopuolelta tarkasteltuna vaikuttaa siltä, että 90 euron minimimaksua peritään ikään kuin varmuuden vuoksi. 90 euron minimimaksun tarpeellisuutta voidaan tältäkin kantilta tarkastella kriittisesti.

Saarinen Juhani
Suomen Kuntoutusyritykset ry